

Stewardship @ Candriam: Engagementbeleid

Inhoud

A.	Inleiding	4
B.	Onze engagementsgrondslagen	4
C.	Onze doelstelling: gerichte en geïnformeerde betrokkenheid	5
I.	Aanmoediging van betere ESG-openbaarmaking.....	5
II.	beslissingen rond beleggingen ondersteunen	6
III.	bedrijfspraktijken inzake ESG-kwesties beïnvloeden	6
IV.	Ondersteuning van de ontwikkeling van duurzame financiering.....	6
D.	Definities, aanpak en hulpmiddelen.....	7
I.	Reikwijdte van de opdracht	7
II.	Verantwoordelijkheden.....	8
III.	Type opdracht.....	8
IV.	Onze overtuigingsonderwerpen	9
V.	Andere hoofdlijnen van betrokkenheid	11
E.	Fasen van betrokkenheid en tijdschema.....	13
F.	Controle en follow-up van de betrokkenheid	15
G.	Betrokkenheid via brancheorganisaties.....	18
H.	Traceerbaarheid en registratie	18
I.	Naleving	19
J.	rapportering	23
I.	Interne bekendmaking en hefboomwerking.....	23
II.	Externe bekendmaking en hefboomwerking.....	23

Candriam staat volledig achter de herziene Stewardship Code die in 2017 door de European Fund and Asset Management Association (EFAMA) is uitgebracht. Het huidige beleid - wat het ESG-gedeelte betreft - is daarmee in overeenstemming.

A. Inleiding

Het concept van Investment Stewardship roept beleggers op om alle middelen te gebruiken die tot hun beschikking staan om te creëren:

- waarde op lange termijn voor hun cliënten en begunstigen;
- duurzame voordelen voor de economie, het milieu en de samenleving.

Stewardship dient in het bijzonder de ESG-belangen van beleggers en stelt hen in staat hun invloed uit te oefenen, met name via engagementactiviteiten, namelijk

- de uitgebrachte stemmen;
- besprekingen met emittenten over ESG-aangelegenheden die van wezenlijk belang worden geacht voor de toekomstige vooruitzichten.

Binnen haar activiteit van fondsen- en portefeuillebeheer integreert Candriam zoveel mogelijk de betrokkenheid van de aandeelhouders in haar beleggingsstrategie.

Candriam volgt de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd op relevante punten, zoals strategie, financiële en niet-financiële prestaties en risico's, kapitaalstructuur, sociale en milieueffecten en ondernemingsbestuur.

Wanneer Candriam meent dat haar invloed nuttig kan zijn, voert zij dialogen met ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd, oefent zij stemrecht en andere aan aandelen verbonden rechten uit, werkt zij samen met andere aandeelhouders en communiceert zij met relevante belanghebbenden van de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd.

In feite is Candriam van mening dat, zelfs als het niet echt invloed heeft en geen verandering teweegbrengt in de prestaties, de risico's, de kapitaalstructuur en het milieu, het sociale beleid en het bestuur van de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd, door een dialoog aan te gaan met de ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd of door samen te werken met andere belanghebbenden, afstoting van deze ondernemingen de uiteindelijke beslissing is.

Candriam *zal echter* haar relatie met de bedrijven waarin wordt geïnvesteerd gebruiken om de bedrijven te volgen en nuttige informatie te verzamelen over relevante zaken die gebruikt kunnen worden voor zowel een ESG- als een fundamentele analyse van de bedrijven waarin wordt geïnvesteerd.

Dit beleid is hoofdzakelijk ontwikkeld op basis van het engagement van Candriam inzake ESG-aangelegenheden.

B. Onze engagementsgrondslagen

Sinds 1996 wil Candriam een verantwoordelijke vermogensbeheerder zijn door op lange termijn te beleggen. Wij zijn ervan overtuigd dat wij emittenten beter kunnen waarderen door rekening te houden met ESG-factoren, omdat wij daardoor meer materiële kansen en risico's in kaart kunnen brengen, wat op zijn beurt bijdraagt tot beter geïnformeerde beleggingsbeslissingen. Overtuigd van hun waarde was Candriam in 2006 een van de oprichters van de Principles of Responsible Investment¹ (PRI) van de VN en is dit initiatief sindsdien blijven steunen.

¹ <https://www.unpri.org/>

In overeenstemming met de PRI-principes besteden wij middelen aan ESG-onderzoek en -analyse en bevorderen wij voortdurend de synergie tussen onze ESG-deskundigen/teams en onze portefeuillebeheerders.

Als verantwoordelijke vermogensbeheerder gaan wij - namens onze klanten - ook de dialoog aan met emittenten om hun activiteiten of gedrag te beïnvloeden, zowel via directe/collectieve betrokkenheid als via stemactiviteiten, waarbij dit laatste alleen relevant is voor beursgenoteerde aandelen. Wij beschouwen actief eigenaarschap, en in het bijzonder betrokkenheid, als essentiële bijdragen tot risicobeperking maar ook tot de bescherming en verbetering van waardecreatie op lange termijn voor onze cliënten. Zij vormen een integraal onderdeel van Candriams fiduciaire plicht jegens onze cliënten en ondersteunen een algemene beleggingsstrategie die met redelijke zorg, vaardigheid en voorzichtigheid wordt uitgevoerd.

Verantwoord beleggen heeft niet alleen te maken met risicobeperking en het benutten van kansen: het is ook een manier om een positief effect op de samenleving te hebben door ESG-onderwerpen aan te pakken en praktijken ten goede te veranderen.

Meer specifiek erkent en onderschrijft Candriam volledig de rol die investeerders moeten spelen bij het bereiken van de ambitieuze Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's), onderdeel van de VN 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling, een actieplan voor People, Planet en Prosperity.

Daarom bestrijkt Candriam's engagement de bedrijfsmodellen van emittenten, de mix van producten en de bijbehorende strategie, alsook het operationele beheer, waarbij het volledige spectrum van SDG's aan bod komt die de toegevoegde waarde van bedrijven voor de samenleving in vraag stellen en uitnodigen tot erkenning.

C. Onze doelstelling: gerichte en geïnformeerde betrokkenheid

Voortdurende verbetering is fundamenteel opgenomen in de Principles of Responsible Investment (PRI) van de Verenigde Naties, met als intrinsieke gedachte dat beleggers een opwaartse spiraal moeten voeden door bedrijven te informeren over beste praktijken en door ESG-overwegingen systematischer te integreren in fundamentele analyses. De voortdurende controle van ons advies is een noodzaak waarbij betrokkenheid een cruciale rol speelt.

In overeenstemming met de PRI zijn de vier pijlers van ons engagementproces:

Deze pijlers, die een efficiënt kader bieden voor besprekingen met emittenten, sluiten elkaar niet uit, aangezien wij te maken kunnen krijgen met dialogen met meerdere doelstellingen.

I. Aanmoediging van betere ESG-openbaarmaking

Dit is de eerste stap in onze engagementactie, ter ondersteuning van intern ESG-onderzoek en -analyse, en wordt uitgevoerd aan het begin van het duurzaamheidsanalyseproces of -onderzoeksproject. Deze stap wordt in gang gezet door het ontbreken van openbare informatie over ESG-relevante onderwerpen of door een specifieke gebeurtenis die een reactie/verklaring van de betrokken uitgevende instelling vereist.

Dit soort betrokkenheid is essentieel voor ESG-analyses en voor de integratie van ESG-factoren in beleggingen, aangezien vergelijkbare en betrouwbare gegevens nodig zijn voor objectieve en goed onderbouwde beoordelingen.

II. beslissingen rond beleggingen ondersteunen

Dergelijke betrokkenheid komt voor:

- binnen ons ESG analysekader, wanneer Candriam emittenten wil informeren over het uiteindelijke advies waarvoor wij hebben gekozen en de belangrijkste elementen die aan onze beslissing ten grondslag liggen;
- systematisch, na het plaatsvinden van een controversiële en/of belangrijke gebeurtenis (bv. schending van de UN Global Compact-beginselen), die leidt tot de opname van de naam van de emittent op onze toezichtlijst. In die zin wordt contact opgenomen met elke onderneming die om normatieve redenen niet in aanmerking komt.

In beide gevallen, aangezien de geïnitieerde dialoog kan leiden tot meer constructieve uitwisselingen, valt deze onder onze derde categorie van betrokkenheid: praktijken te beïnvloeden.

III. bedrijfspraktijken inzake ESG-kwesties beïnvloeden

Met de desbetreffende betrokkenheid wordt beoogd uitgevende instellingen aan te moedigen erkende normen/normen of meer gangbare praktijken vast te stellen of na te leven, zodat zij beter kunnen anticiperen op specifieke ESG-risico's en -kansen en deze beter kunnen beheeren.

Dergelijke engagementactiviteiten vinden plaats wanneer wij inschatten dat de emittenten in kwestie hun concurrentievoordeel kunnen verliezen en/of hun waardering op middellange/lange termijn in gevaar kunnen brengen doordat zij niet voorbereid zijn op veranderende marktomstandigheden omdat zij een ESG-onderwerp niet goed hebben beheerd. Een dergelijke situatie rechtvaardigt onze steun voor betere preventieve of genezende maatregelen.

Meer bepaald behoren engagementsactiviteiten vóór of na de jaarlijkse algemene vergaderingen (AVA's) en het stemmen zelf tot deze pijler. Bij contacten met emittenten presenteert Candriam haar stembeleid en de beweegredenen achter specifieke controversiële stemadviezen en pleit zij voor veranderingen in de richting van de beste praktijken op dit gebied.

IV. Ondersteuning van de ontwikkeling van duurzame financiering

Candriam pleit voor duurzame ontwikkeling op de financiële markten door haar ESG-expertise te delen met haar klanten, de media en de beleggingsgemeenschap in het algemeen.

Meer specifiek:

- Er worden regelmatig roadshows georganiseerd voor klanten.
- ESG-mainstreaming en -onderzoek worden onder meer bevorderd via de Candriam Academy en het Candriam Institute for Sustainable Development.

- Candriam spreekt op verschillende conferenties en externe evenementen in Europa en daarbuiten.
- Candriam is actief lid van fora voor verantwoord beleggen (RI) en organen van de vermogensbeheersector (via RI-werkgroepen).

D. Definities, aanpak en hulpmiddelen

I. Reikwijdte van de opdracht

Betrokkenheid heeft betrekking op interacties tussen Candriam en

- **Huidige of potentiële investeerders over milieu- en/of sociale en/of bestuurskwesties (ESG).**

De doelgroepen kunnen ondernemingen (of groepen daarvan), overheden of gelieerde lichamen (gemeenten, agentschappen, supranationale instellingen, ...) zijn met een aanwezigheid in een of meer activaklassen zoals beursgenoteerde aandelen of vastrentende waarden.

- **Entiteiten die door hun bevoegdheden en/of autoriteiten veranderingen in het regelgevings- of marktkader met betrekking tot ESG-aspecten kunnen beïnvloeden of initiëren.**

Zij omvatten niet interacties met beleggers voor gegevensverzameling of onderzoek met als enig doel het voeden van buy-/hold-/sell-/weight-gerelateerde portefeuillebeslissingen.

Onze betrokkenheid omvat alle soorten emittenten en regio's en is gebaseerd op de volledige beleggingsdekking van Candriam, met prioriteit voor onze ESG-analyse. Engagementactiviteiten gericht op emittenten van overheidsobligaties worden voornamelijk geïnitieerd via samenwerkingsinitiatieven, met als doel meer hefboomwerking te verkrijgen om landen en internationale organisaties te stimuleren.

Het formele proces voor het identificeren en prioriteren van de engagementsactiviteiten gebeurt binnen ons eerder beschreven kader van vier pijlers, rekening houdend met

- het belang van de kwestie;
- de impact binnen het SDG-spectrum;
- de aanwezigheid van de emittent/onderneming in de portefeuilles, alsmede de belangen van ons beleggingsteam en het potentiële hefboomeffect.

Meestal gaat Candriam in gesprek met vertegenwoordigers van bedrijven. Belanghebbenden die geïnteresseerd zijn in de bedrijven waarin wij investeren, kunnen ook worden gecontacteerd. Zij kunnen tot verschillende categorieën actoren behoren: non-profit organisaties, vakbonden, brancheorganisaties. Dergelijke interacties stellen ons in staat onze sector kennis te verbeteren en aan te scherpen en onze standpunten over belangrijke en wezenlijke onderwerpen te delen.

Het beleid van Candriam inzake het stemmen bij volmacht is van toepassing op de open-end fondsen die door een entiteit van de groep worden beheerd. Dit beleid is ook van toepassing op specifieke fondsen en mandaten indien de onderliggende cliënt heeft ingestemd met de toepassing van dit beleid.

Alle details over de reikwijdte en toepassing van ons stembeleid zijn te vinden in het openbaar gemaakte Candriam Stembeleid document².

II. Verantwoordelijkheden

Alle ESG engagement initiatieven van Candriam vallen onder de verantwoordelijkheid van het ESG Research & Investment team, dat nauw samenwerkt met de portefeuillebeheerders, die regelmatig op de hoogte worden gehouden van de follow-up van het engagement, kunnen deelnemen aan de dialoog en betrokken worden bij eventuele beslissingen over escalatie of uitsluiting.

Het ESG Research & Investment team is belast met:

- de ESG-analyse van ons ESG-beleggingsbereik, ons ESG-thematisch onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe en innovatieve beleggings- en/of selectieprocessen;
- het toezicht op en de ontwikkeling en handhaving van de strategie van Candriam inzake betrokkenheid in de hele onderneming;
- het sturen van het stembeleid, met inbegrip van de uitvoering ervan;
- de bevordering van de beste ESG-normen, duurzaam en verantwoord investeren en ESG-integratie.

Binnen het ESG Research & Investment-team zijn speciale ESG-analisten belast met engagementactiviteiten.

Hoewel de leden van het ESG Research & Investment team de belangrijkste actoren zijn voor het initiëren van een dialoog over ESG-onderwerpen met emittenten, worden fundamentele analisten en portefeuillebeheerders van Candriam aangemoedigd en gestimuleerd om ESG-onderwerpen in hun gesprekken met emittenten aan de orde te stellen. In die zin heeft de ESG-integratie ongetwijfeld geleid tot nauwere banden en samenwerking tussen de teams op dit gebied. Wanneer dit gebeurt, centraliseert het ESG Research & Investment team de informatie en stelt deze via een speciale tool beschikbaar aan geïnteresseerde partijen.

III. Type opdracht

Candriam's engagements zijn **zowel proactief als reactief**, afhankelijk van de aanleiding.

De keuze tussen **directe of collaboratieve** dialoog zal afhangen van verschillende factoren.

Individuele dialoog heeft prioriteit, maar een gezamenlijke aanpak verdient de voorkeur wanneer:

- de gesprekspartner is een land, een groep landen, een internationale organisatie of een autoriteit waarvan wij geen aandeelhouder zijn;
- de geschiedenis van de individuele dialoog met de betrokken onderneming is niet optimaal;
- zich een gelegenheid voordoet om met anderen over het onderwerp in kwestie van gedachten te wisselen en tegelijkertijd te voorkomen dat emittenten moe worden van het beantwoorden van soortgelijke vragen;
- meer hefboomwerking nodig is;
- er zijn schaalvoordelen nodig (een groot aantal bedrijven waarmee over hetzelfde onderwerp contact moet worden opgenomen);

² Beschikbaar onder <https://www.candriam.com/en/professional/legal-and-disclaimer-candriam/regulatory-information/>

- Verdere media-aandacht zal naar verwachting de publieke aandacht voor het onderwerp in kwestie vergroten.

Voor samenwerkingsinitiatieven waaraan wij deelnemen, kunnen wij meestal kiezen bij welke emittenten wij actiever willen zijn.

Wij kunnen daadwerkelijk **het engagement met de emittent leiden**, regelmatige groepsbijeenkomsten organiseren, een evaluatiekader voor engagement bieden voor andere deelnemende beleggers, in naam van de groep contact opnemen met ondernemingen en deelnemen aan vergaderingen of oproepen. Wij kunnen er ook voor kiezen om **initiatieven actief te ondersteunen** zonder het voortouw te nemen, maar om investeerders te helpen bij het engagementproces (voorbereiding en/of deelname aan gesprekken/vergaderingen). Voor emittenten waarin wij verhoudingsgewijs minder geïnteresseerd zijn, kiezen wij uiteindelijk voor een **meer passieve houding**, als ondertekenaars van brieven en als ondersteunende beleggers, maar zonder daadwerkelijk deel te nemen aan de gesprekken/vergaderingen die met de emittenten worden georganiseerd.

Voor alle samenwerkingsinitiatieven die wij ondertekenen, verbindt Candriam zich door haar engagement of ondertekening tot het geheel van haar activa onder beheer.

IV. Onze overtuigingsonderwerpen

Sinds 2015 heeft Candriam in het kader van haar engagementsactiviteit gekozen voor drie langlopende engagementsthema's: onze **veroordelingsonderwerpen**.

BUSINESS ETHICS

ENERGY TRANSITION

FAIR WORK CONDITIONS

Deze onderwerpen worden, indien relevant, naar voren gebracht door zowel ESG- als financiële analisten in de dialoog met ondernemingen. Ze zijn afgestemd op de SDG's van de VN, worden onbetwistbaar gezien als belangrijk voor de gemeenschap, en hun materialiteit wordt in de hele waardeketen erkend: ze maken deel uit van Candriam's fiduciaire plicht.

ONDERWERPEN VAN VEROORDELING³

³ Meer informatie in ons engagementsverslag [2017](#)

ENERGY TRANSITION

Candriam adheres to the definition of Energy Transition as the shift towards a zero-carbon economy through renewable energy sources and energy efficient solutions, designed to keep global temperatures below 2°C.

The challenge is all the higher in that the world faces a rise in energy and consumption demand (+20% over the last decade). Our world energy landscape dominated for years by oil is thus definitively moving towards more renewable resources, giving way to a lower carbon economy with greater support for gas and renewables. According to the IEA, these will account for more than 50% of the global energy supply by 2040, compared with 36% in 2016. Issuers' margins and capital expenditures will definitely be impacted, as will their creditworthiness, depending on their ability to respond to the change, and to new market opportunities and risks.

The financial sector is highly exposed through both physical and transition risks, while divestment cannot be considered the only solution: the estimated combined exposure to sectors affected by energy transition is 45-47%¹. This comprises both a wide range of opportunities like the boom in Electric Vehicles but also a large panel of risks, including stranded assets, the increased cost of raw materials, the costs involved in the transition to lower-emission technology or products/services and also the costs of related innovation and wrong choices or change in customer behaviour.

Objectives of the Engagement:

- **Improved access to information** for the better assessment of companies' exposure to climate risks & opportunities,
- Supporting **alignment to TCFD Recommendations**²: Climate- Governance, Strategy, Risk Management, Metrics & Targets,
- Encourage efforts to improve of **Scope 3 disclosure**.

FAIR WORK CONDITIONS

Candriam believes in the respect of fundamental and recognized labour & human rights standards.

As reported in 2016 by the UN Business and Sustainable Development Commission, job-related injuries and sickness kill more than 2.3 million people every year, between 20 and 40 million people work in forms of forced labour and more than 165 million children are involved in child labour, half of whom are occupied in hazardous work. Strengthening the 'social contract' is a necessity we want to highlight in our dialogue with companies.

Associated financial risks and opportunities are equally pronounced further down the supply chains, with recent regulation designed to hold firms accountable for it³. In recent years, several events reminded all economic actors, including investors, of their duties but also demonstrated how issuers' tangible and intangible value could become heavily affected by work condition allegations: named brands are suffering from a tarnished reputation but are also seeing fluctuations in their returns due to supply chain disruption, increased production related costs not initially planned, and the search of alternative suppliers. For some companies directly involved, such allegations have led to multi-million pound fines and settlements, a loss in management confidence and a persistent fall in the share price.

Objectives of the Engagement:

- Proper evaluation of the **effective respect of international labour and human rights standards** across the value chain : policies, strategy & resources, performance;
- Support for the effective consideration of **Human Capital as a company's core asset**, being part of companies' risk mapping process.

BUSINESS ETHICS

Candriam encourages high standards of Business Ethics, more especially under the clients' and authorities' relationships component, with a focus on:

- the avoidance of market distortion and the promotion of transparency at sales level, which include the prevention of dumping / price-fixing / corruption practices as main concerns;
- the transparency and fairness of lobbying or tax practices.

The materiality of the topic is a reality for companies facing tougher enforcement of the law (US FCPA, UK Bribery Act, French Loi Sapin II or recent EU settlements) and greater public scrutiny, fed by media and non-profit organisations (Panama Papers, Paradise Papers, Unaoil scandal...). This results in the manifold potential direct or indirect impacts dealing with reputational, operational, financial and legal aspects, including those that affect a company's intrinsic value: fines and related legal costs, loss of confidence in top management, blacklisting, nullification of contracts, seizure of assets, tax reimbursements, loss of productivity and talent drain or the extra costs of an emergency upgrade to the compliance system.

Objectives of the Engagement:

- An evaluation of whether relevant policies and organization, and human and material resources, are in place to ensure the **proper prevention and detection** of, and response to, unethical practices;
- Promoting a **zero-tolerance objective** in a continuous improvement framework.

V. Andere hoofdlijnen van betrokkenheid

Onder onze belangrijkste assen van engagement wordt speciale aandacht besteed aan **ESG-in aanmerking komende** ondernemingen die tekortkomingen vertonen op het gebied van beste ESG-praktijken. De dialoog vergroot de kans op betere ESG-praktijken bij deze ondernemingen, die wij als echte beleggingskansen beschouwen.

De **uitoefening van het stemrecht** maakt ook verschillende vormen van engagement mogelijk: Candriam oefent haar stemrecht uit in overeenstemming met haar stembeleid, dat openbaar is en beschikbaar is op onze website. Transparante openbaarmaking van onze stemmen op AVA's is een eerste signaal aan zowel emittenten als aan derden, omdat het eventuele meningsverschillen tussen Candriam en ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd duidelijk maakt.

Pre- en post-AGM dialogen met ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd, worden gestart wanneer:

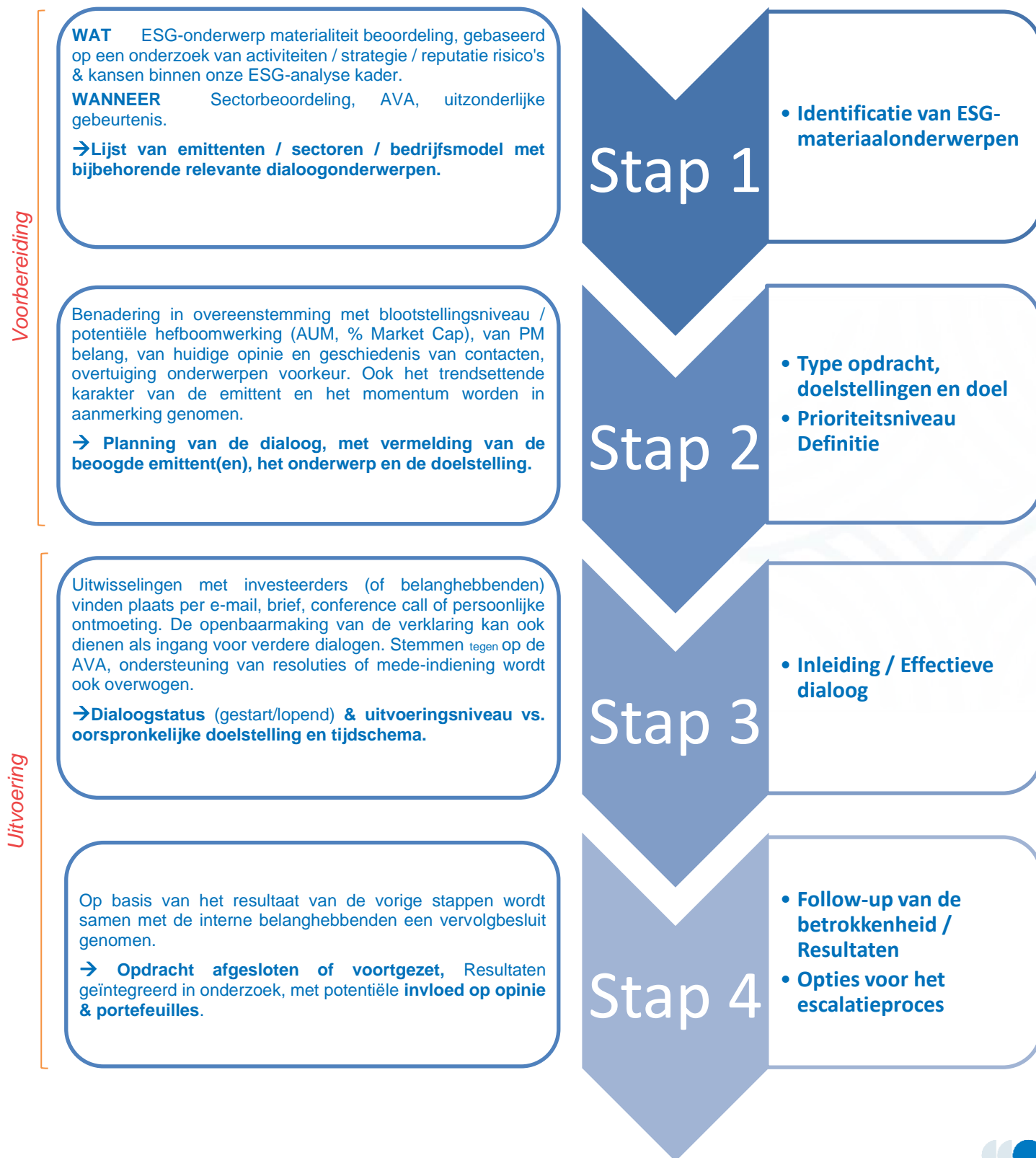
- managementresoluties die aan de AVA zijn voorgelegd, geven aanleiding tot ernstige bezorgdheid. Gebrek aan transparantie, zeer omstreden beloningsniveaus en een gebrek aan onafhankelijkheid van de raad van bestuur zijn definitieve aanleidingen om de dialoog aan te gaan met ondernemingen waarin wordt geïnvesteerd, met name als tijdens vorige AVA's soortgelijke zorgen zijn geuit;
- kiezen wij ervoor een aandeelhoudersresolutie te steunen waartegen het management zich verzet, aangezien deze resolutie betrekking heeft op een onderwerp waarvan wij aannemen dat het van wezenlijk belang is voor de deelneming;
- wij het met sommige van de argumenten in een aandeelhoudersvoorstel eens zijn, kiezen ervoor het niet te steunen maar willen dat de deelneming op de hoogte is van onze mening.

Dergelijke uitwisselingen stellen Candriam in staat de beginselen van goed ondernemingsbestuur en duurzame ontwikkeling na te leven. Ze geven ons meer inzicht in het stemmen en helpen bedrijven zich beter bewust te worden van de verwachtingen van beleggers.

Wij laten de mogelijkheid open om een resolutie in te dienen of mede in te dienen wanneer de mogelijkheden tot dialoog zijn uitgeput of zonder effect blijken te blijven, of wanneer de situatie een dringende verandering vereist.

Hoewel de bovengenoemde assen van betrokkenheid terugkomen en gepland zijn, zullen andere triggers ons ertoe aanzetten een dialoog met emittenten aan te gaan. In het volgende hoofdstuk wordt onze algemene aanpak gedetailleerd uiteengezet, maar ook deze worden nader belicht.

E. Fasen van betrokkenheid en tijdschema

WAT ESG-onderwerp materialiteit beoordeling, gebaseerd op een onderzoek van activiteiten / strategie / reputatie risico's & kansen binnen onze ESG-analyse kader.

WANNEER Sectorbeoordeling, AVA, uitzonderlijke gebeurtenis.

→ **Lijst van emittenten / sectoren / bedrijfsmodel met bijbehorende relevante dialoogonderwerpen.**

Benadering in overeenstemming met blootstellingsniveau / potentiële hefboomwerking (AUM, % Market Cap), van PM belang, van huidige opinie en geschiedenis van contacten, overtuiging onderwerpen voorkeur. Ook het trendsettende karakter van de emittent en het momentum worden in aanmerking genomen.

→ **Planning van de dialoog, met vermelding van de beoogde emittent(en), het onderwerp en de doelstelling.**

Uitwisselingen met investeerders (of belanghebbenden) vinden plaats per e-mail, brief, conference call of persoonlijke ontmoeting. De openbaarmaking van de verklaring kan ook dienen als ingang voor verdere dialogen. Stemmen tegen op de AVA, ondersteuning van resoluties of mede-indiening wordt ook overwogen.

→ **Dialoogstatus (gestart/lopend) & uitvoeringsniveau vs. oorspronkelijke doelstelling en tijdschema.**

Op basis van het resultaat van de vorige stappen wordt samen met de interne belanghebbenden een vervolgbesluit genomen.

→ **Opdracht afgesloten of voortgezet, Resultaten geïntegreerd in onderzoek, met potentiële invloed op opinie & portefeuilles.**

Een goede kennis van de ESG-uitdagingen waarmee sectoren en emittenten worden geconfronteerd, en van hun respectieve **materialiteit**, zijn de noodzakelijke **aanknopingspunten** voor elk engagementinitiatief, individueel of collectief.

In dat verband is de belangrijkste doelstelling van de ESG-sectoranalyse het eerst vaststellen van de meest materiële onderwerpen vanuit operationeel, strategisch en reputatieperspectief. De landenanalyse hanteert een vergelijkbaar kader, waarbij de nadruk ligt op het duurzame ontwikkelingspotentieel van een land op lange termijn.

Een dergelijke **analyse** wordt regelmatig uitgevoerd maar kan ook **worden ingegeven door uitzonderlijke gebeurtenissen** zoals een overname, een wijziging in het bedrijfsmodel van de emittent of een controversiële gebeurtenis (ongeval, aankondiging van een onderzoek, door belanghebbenden opgelegde lasten). In dat geval is de analyse er niet alleen op gericht zowel de impact als de materialiteit van de gebeurtenis op de waarde van emittenten vast te stellen, maar ook hoe zij, en uiteindelijk hun sector, zich aanpassen en/of reageren op de gebeurtenis in kwestie.

Voortbouwend op deze eerste stap van het identificeren van ESG-materiële onderwerpen, kunnen **prioriteiten en het tijdschema voor betrokkenheid** worden bepaald en/of bijgewerkt, mede in het licht van:

- Candriam's niveau van blootstelling (activa);
- De belangen van portefeuillebeheerders en analisten van Candriam;
- Het onderwerp van engagement en hoe het past in de overtuigingsonderwerpen van Candriam en andere prioritaire ESG-onderwerpen, waaronder die waarvoor cliënten van Candriam belangstelling hebben getoond;
- Het huidige ESG-advies over de emittent (bv. aanwezigheid op de ESG-watchlist);
- Het trendsettende karakter van de betrokken emittent, en dus de mogelijke gevolgen die een verandering op het niveau van deze emittent zou kunnen hebben voor de marktpraktijk of de marktbenadering van de betrokken emissie.
- De aard van de aanleiding: Zo lijkt de periode voorafgaand aan de AVA het beste moment voor een discussie over governance-onderwerpen met het topmanagement. Er wordt snel contact opgenomen wanneer een incident zich voordoet en een verondersteld of bewezen materieel effect heeft op een of meer emittenten, en wanneer analisten nadere preciseringen nodig hebben om hun oordeel te herzien.

Of wij nu kiezen voor een individuele of collectieve dialoog, ons **contactpunt** zal worden gekozen **op basis van onze geschiedenis van contacten** met de emittent in kwestie, en van de wijze waarop het standpunt van onze potentiële gesprekspartner kan aansluiten bij het onderwerp van de verbintenis.

Wat het onderwerp ook is, het eerste contact verloopt bijna systematisch via investor relations en soms rechtstreeks met de afdeling Corporate & Social Responsibility.

Tegelijkertijd kunnen wij contact opnemen met belanghebbenden om ons advies beter af te stemmen.

In dat stadium is er een keuze van status voor het engagement met een emittent:

- Geïnitieerd: wanneer contact is opgenomen met de verstrekker;
- Doorlopend: wanneer de emittent heeft geantwoord en wanneer we verder praten met hun vertegenwoordigers.

Zodra de dialoog is begonnen, kunnen, afhankelijk van de kwaliteit van de uitwisselingen en de belangstelling van de interne partijen, een vervolgbepaling en mogelijke escalatiemaatregelen worden vastgesteld. Er kunnen verschillende beslissingen worden genomen, die elkaar niet uitsluiten:

- De betrokkenheid wordt voortgezet: het doel van de dialoog lijkt haalbaar, maar met een verlengde termijn;
- De verloving is gesloten: het voorgeschreven doel is bereikt of lijkt niet haalbaar;
- Er is een escalatieproces in gang gezet: de doelstelling is niet gehaald, maar wordt nog steeds haalbaar en materieel genoeg geacht om onze inspanningen in een andere vorm voort te zetten.

Wanneer het escalatieproces in gang wordt gezet, kan het verschillen, afhankelijk van de voorgeschiedenis (soort betrokkenheid, duur, kwaliteit van de relaties), **de context van de dialoog** (periode van het jaar, klantspecifiek investeringsbeleid, druk van de markt/media/NGO/klant) of nieuwe opkomende mogelijkheden.

In de onderstaande escalatiestappen (die elkaar niet uitsluiten) is Candriam bereid te overwegen:

- Aansluiting bij of opstarten van een samenwerkingsinitiatief met soortgelijke doelstellingen als de vorige dialoog, eventueel uitgebreid tot het niveau van de sector of de regio;
- Het uitoefenen van stemrecht tegen het management om aan te tonen dat Candriam het niet eens is met praktijken of strategische keuzes;
- Een individuele dialoog aangaan (bv. na een stem tegen het management tijdens de AVA);
- Het steunen of indienen van een aandeelhoudersresolutie;
- Een verklaring lezen op de AVA om zowel het management als de aandeelhouders bewust te maken;
- Wijziging van de ESG-toepassingsstatus van de onderneming met afstotingsgevolgen, waarbij de emittent systematisch wordt geïnformeerd.

Het ESG-profiel van de emittent en/of het analysemodel worden systematisch bijgewerkt om rekening te houden met de inhoud van het engagement en de resultaten ervan. **Het ESG-advies over en de subsidiabiliteitsstatus van de uitgevende instelling wordt dienovereenkomstig bijgewerkt**, indien nodig.

F. Controle en follow-up van de betrokkenheid

Het ESG Research & Investment-team zorgt voor de dagelijkse follow-up van de engagementactiviteiten, in samenwerking met vertegenwoordigers van de beleggingsteams.

Regelmatige teamoverschrijdende bijeenkomsten maken het met name mogelijk het engagementsprogramma/de routekaart te evalueren, te bespreken en te beslissen/beslissen over verdere stappen.

Met het oog op een goede follow-up van onze engagementsactiviteiten controleren wij verschillende indicatoren.

De **toezichtsindicatoren** hebben betrekking op:

- Dialoog status: voorbereid/geïnitieerd/lopend/gesloten - voor zowel individuele als gezamenlijke dialogen;
- Doel van de dialoog : verbeterde openbaarmaking, beslissingsondersteuning, beïnvloeding;
- Context van de dialoog: overtuigingsonderwerpen, stemmen bij volmacht, andere;
- Onderwerpen van dialoog: E, S & G, en de belangrijkste betrokken SDG's.

Er zijn verschillende manieren om de **impact van onze engagementactiviteiten** en de resultaten ervan te beoordelen:

- **Het effect op het bewustzijnsniveau van de emittent**, zijn strategie en/of zijn praktijken, afhankelijk van het oorspronkelijke doel van ons engagement (zie hoofdstuk 3). Aangezien dit effect vaak met vertraging optreedt (bijv. verbeterde openbaarmaking, gelijktijdig met de openbaarmaking van de jaarstukken), is het het moeilijkst vast te stellen/te schatten.
- De impact **op Candriam's onderzoek en opinie**, aangezien de inhoud van de dialoog het werk van de analisten voedt en de beslissingen beïnvloedt. Of het bedrijf er nu wel of niet voor kiest om onze vragen in detail te beantwoorden en uiteindelijk zijn praktijken te veranderen, (niet-)antwoorden beïnvloeden de mening van ESG-analisten, aangezien de transparantie van het bedrijf al een bron van input is voor ESG-analyses.

Wij hanteren een vereenvoudigde indicator die aangeeft of voortgezette of afgesloten dialogen hebben bijgedragen tot een verandering in de geschiktheidsstatus van de onderneming of, omgekeerd, het advies van de ESG-analist hebben bevestigd.

Uiteindelijk moet de impact van onze engagementsactiviteiten tot uiting komen in de impactindicatoren die wij gebruiken om de prestaties van onze strategieën en fondsen te meten.

Hieronder vindt u een illustratie van het verband tussen deze effectindicatoren en onze engagementsactiviteiten.

FONDSIMPACTINDICATOREN	Belangrijkste gerelateerde SDG(s)	Candriam Veroordelingsonderwerpen en/of Directe Dialogen	Gerelateerde directe betrokkenheid (voorbeelden)	Gerelateerd samenwerkingsverband ondersteund door Candriam (voorbeelden)
<p>Koolstofuitstoot Koolstofuitstoot (of Voetafdruk) in ton CO₂e per miljoen geïnvesteerd, Koolstofintensiteit in ton CO₂e per miljoen inkomsten, WACI (gewogen gemiddelde koolstofintensiteit) in ton CO₂e per miljoen inkomsten</p>	 	<p>Energietransitie</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Campagne voor een dialoog over een rechtvaardige overgang • Directe bedrijfsspecifieke dialoog • Ondersteuning van relevante resoluties van de klimaataandeelhouder • Sanctie stemming tegen het management 	<ul style="list-style-type: none"> • Climate Action 100+, CA100+ related - Paris-aligned accounting and audit • CDP Klimaat • Share-Action geleid - Decarbonisatie-initiatief, & Bankieren op een koolstofarme toekomst • Verklaring van wereldwijde investeerders aan regeringen over klimaatverandering • Co-indiening resolutie AVA
<p>Waterverbruik Waterverbruik (of Voetafdruk) in m³ van water per miljoen geïnvesteerd, Waterintensiteit in m³ water per miljoen inkomsten</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Directe bedrijfsspecifieke dialoog • Ondersteuning van relevante resoluties van aandeelhouders over water 	<ul style="list-style-type: none"> • PRI-geleide waterrisico's in de landbouwvoorziening • CDP Water • Duurzaam eiwit • Initiatief ter vermindering van het gebruik van pesticiden en veiliger beheer van chemische stoffen - Detailhandel in levensmiddelen
<p>Afvalproductie Afvalproductie in ton Afval per miljoen geïnvesteerd</p>	 		<ul style="list-style-type: none"> • Directe bedrijfsspecifieke dialoog • Ondersteuning van relevante afvalgerelateerde (incl. circulaire) aandeelhoudersresoluties 	<ul style="list-style-type: none"> • Plastic Solutions Investor Alliance • Investeerder Veiligheidsinitiatief voor mijnbouw en residuen
<p>Behoorlijk bestuur Percentage vrouwen in de raad van bestuur Percentage onafhankelijke bestuursleden</p>	 		<ul style="list-style-type: none"> • Pre-/Post-AGM-dialogen • Stem tegen bestuurders en/of voorzitter tijdens AVA's 	<ul style="list-style-type: none"> • Investeerdersverklaring ter ondersteuning van de UN Women's Empowerment Principles en ter verwezenlijking van gendergelijkheid
<p>Werknemers Werknemerssterftecijfer score van 0 tot 100 Collectieve arbeidsovereenkomsten score van 0 tot 100</p>		<p>Eerlijke arbeidsvoorwaarden</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Directe bedrijfsspecifieke dialoog • Dialogocampagne over arbeidsomstandigheden in de ICT-toeleveringsketen • Steun voor resoluties van aandeelhouders die vragen om meer openheid over sociale kwesties 	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatief openbaarmaking arbeidskrachten • Coalitie voor werk onder leiding van Share-Action (Britse campagne voor een leefbaar loon) • PRI - Arbeidspraktijken in de landbouwtoeleveringsketen • Investeerdersinitiatief Bangladesh
<p>Bedrijfsethiek Score omkoping en corruptiebeleid van 0 tot 100 Score van het witwasbeleid van 0 tot 100</p>		<p>Bedrijfsethiek</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Directe bedrijfsspecifieke dialoog • Steun voor resoluties van aandeelhouders die een betere openbaarmaking van lobbyen en/of donaties en/of belastingzaken eisen 	<ul style="list-style-type: none"> • Investeerdersverklaring aan EU-beleidsmakers over de toekomst van bedrijfsrapportage • PRI-gestuurd engagement voor verantwoord ondernemen op het gebied van belastingen

G. Betrokkenheid via brancheorganisaties

Candriam is actief betrokken bij tal van verenigingen die de integratie van duurzame ontwikkeling binnen de beleggingssector bevorderen:

- nationale en internationale verenigingen van vermogensbeheerders, via speciale RI-werkgroepen
- Nationale en internationale fora voor duurzame investeringen
- Informatie- en onderwijscentra voor duurzame ontwikkeling.

Als de standpunten van brancheorganisaties waar wij bij aangesloten zijn niet overeenkomen met ons eigen standpunt of wanneer dit gepast is, maakt Candriam haar standpunt openbaar.

Candriam reageert ook regelmatig op raadplegingen van regelgevende of industriële instanties, niet alleen via verenigingen maar vaak ook in eigen naam, om invloed uit te oefenen en/of specifieke kenmerken onder de aandacht te brengen.

Naast deze, en naast persinterviews, deelt Candriam haar ESG-expertise als regelmatige spreker op belangrijke ESG-conferenties in Europa en in het buitenland, georganiseerd door openbare en particuliere instanties.

Meer informatie over deze zaken is beschikbaar in onze publiekelijk toegankelijke Annual Engagement Review.

H. Traceerbaarheid en registratie

Alle **engagements** die het ESG Research & Investment-team via een individuele of gezamenlijke dialoog met emittenten uitvoert, worden systematisch geregistreerd in een daartoe bestemd instrument, waar alle informatie over de dialoogactiviteiten wordt opgeslagen: contact, periode van contact, onderwerp en bijbehorend doel van engagement (inclusief het gerelateerde effect vanuit een SDG-perspectief), mate van verwezenlijking, huidige status van engagement, effect op Candriam-proces/analyse en geschiktheid van de uitgevende instelling.

Overeenkomstig de bestaande operationele procedures worden ook validatiestappen (voortzetting/afsluiting van de dialoog, escalatiemaatregelen, ...) geregistreerd.

De engagementmodule die in onze eigen ESG-database is geïntegreerd, biedt onmiddellijke toegang tot de engagementgeschiedenis (individuele en gezamenlijke dialoog, stemmen) voor elke betrokken emittent. Het verzamelen van ESG-onderzoeksinformatie en ESG-gerelateerde dialooginputs op één plaats ondersteunt completere ESG-analysemodellen en werkt aan een betere ESG-integratie.

Voor verbintenissen die door mainstream portefeuillebeheerders en analisten worden aangegaan, helpen op activa of strategie gebaseerde integratiecomités ons in het kader van ESG-integratie geleidelijk de informatiestroom tussen de teams te verbeteren. Uitwisselingen die voorheen meestal informeel waren, worden gestructureerd en de desbetreffende informatie wordt, indien relevant, opgenomen in de eigen ESG-databank.

I. Naleving

Identificatie en beheer van belangenconflicten (COI)

Zoals alle andere activiteiten van Candriam vallen ook de engagementactiviteiten onder het toepassingsgebied van het beleid inzake belangenconflicten van Candriam, dat publiek beschikbaar is, en wij verwijzen dus volledig naar de beginselen ervan.

Hieronder worden specifieke risico's voor onze activiteiten opgesomd, alsmede de maatregelen om deze te voorkomen.

- Stemming-specifiek -

Zie het specifieke hoofdstuk van ons stembeleid.⁴

- Dialoogspecifiek -

Het grootste risico hierbij is (a) dat bedrijven in zee gaan om een particulier voordeel te behalen dat losstaat van het oorspronkelijke doel van Candriam, of (b) dat verwachte of bestaande commerciële relaties met het in dienst genomen bedrijf leiden tot bevooroordeelde en, in sommige gevallen, onjuiste conclusies.

Er bestaan procedures om potentiële belangenconflicten binnen alle activiteiten van Candriam op te sporen en te beheren.

Indien zich bij een stemming een belangenconflict voordoet, moet het hoofd Compliance hiervan onmiddellijk in kennis worden gesteld. De beste aanpak zal worden bepaald in volledige samenwerking met de afdeling Compliance.

Om een dergelijk risico te beheersen en te voorkomen zijn, naast het regelmatige toezicht van onze Compliance afdeling, verschillende maatregelen genomen:

- ESG-deskundigen moeten verslag uitbrengen over elke dialoog die zij aangaan.
- De resultaten van de betrokkenheid worden regelmatig besproken en geëvalueerd door de ESG Research & Investment teams en de vertegenwoordigers van de portefeuillebeheerders.
- Wij brengen jaarlijks gedetailleerd verslag uit over onze engagementsactiviteiten.

Voorkennis

Het grootste risico doet zich hier voor wanneer wij toegang krijgen tot en gebruik maken van ongeoorloofde openbaarmaking wanneer een insider van een bedrijf tijdens een opdracht voorkennis onthult aan Candriam. Voorkennis omvat intieme kennis of materiële niet-openbare (bevoorrechte) informatie over de zaken, de activiteiten of de financiële positie van een onderneming die de marktprijs van de betrokken ondernemingen zal beïnvloeden.

Om een dergelijk risico te beheren en te voorkomen, en op basis van het beleid inzake materiële niet-openbare informatie van *Candriam*, worden alle personen die betrokken zijn bij verbintenissen en besprekingen met ondernemingen opgeleid om voorkennis te herkennen. Wanneer een personeelslid redenen heeft om aan te nemen dat de informatie materieel en niet-openbaar is, of wanneer hij zich afvraagt of de informatie materieel en niet-openbaar kan zijn, moet hij de zaak melden aan de Chief Compliance Officer, die de kwestie zal bekijken en over eventuele verdere maatregelen zal beslissen. Ondertussen onthoudt het personeelslid zich ervan de informatie intern of extern te bespreken.

⁴ Beschikbaar onder <https://www.candriam.com/en/professional/legal-and-disclaimer-candriam/regulatory-information/>

Een specifieke disclaimer wordt toegevoegd aan documenten die aan emittenten worden toegezonden in de fase waarin de dialoog wordt geopend, en zo nodig daarna.⁵ Hetzelfde, vooruitlopend op conferentiegesprekken of vergaderingen, indien nodig.

Mededeling van het effect van de betrokkenheid bij een bepaalde emittent

Leden van het ESG Research & Investment-team kunnen feedback sturen naar bedrijven waarmee ze in zee zijn gegaan, waarbij ze de vastgestelde sterke en zwakke punten en de verwachtingen van Candriam op korte, middellange en lange termijn benadrukken. Beste praktijken kunnen ook worden gedeeld wanneer zij door belanghebbende partijen openbaar worden gemaakt.

Deze feedback is echter niet gesystematiseerd en kan plaatsvinden op verzoek van de emittent zelf. De ESG-status van de emittent kan op verzoek ook worden verstrekt, evenals meer details over de manier waarop wij hun strategie en prestaties beoordelen, met inbegrip van hun positionering ten opzichte van sectorgenoten, en dat alles kosteloos.

Openbaarmaking van de door middel van engagement verzamelde informatie

- Samenwerkingsinitiatieven -

Voor de overgrote meerderheid van de samenwerkingsinitiatieven die wij ondertekenen, zijn de regels inzake vertrouwelijkheid vastgelegd in de desbetreffende taakomschrijving. Meestal mogen wij de namen bekendmaken van emittenten waarvoor wij hoofdinvesteerder zijn.

Het staat elke deelnemende investeerder vrij de andere deelnemende investeerders informatie te verstrekken over de activiteiten die in het kader van het samenwerkingsverband worden ondernomen. Alle verspreide informatie moet in de eigen woorden van de belegger zijn.

De beoogde emittenten worden ervan in kennis gesteld dat het resultaat van de besprekingen onder de deelnemende beleggers zal worden verdeeld.

In gevallen waarin het initiatief resultaten van de betrokkenheid meedeelt, blijven deze algemeen en worden positieve case studies, instrumenten of geleerde lessen geschetst voor ondertekenaars die zich in de toekomst met het onderwerp willen bezighouden.

Inhoudelijke details van uitwisselingen worden niet openbaar gemaakt (buiten de deelnemende beleggers) zonder voorafgaande toestemming van de betrokken emittent.

- Directe dialoog -

Bij het aangaan van de dialoog wordt de uitgevende instelling meegedeeld dat haar antwoorden de interne analyse van Candriam zullen voeden en dat Candriam de resultaten van de dialoog met haar institutionele klanten zal communiceren, tenzij de uitgevende instelling ons vraagt dit niet te doen. In ieder geval worden hun antwoorden niet openbaar gemaakt zonder hun voorafgaande toestemming. Ook zal de naam van de uitgevende instelling in het jaarlijkse engagementsverslag van Candriam worden vermeld als een van de ondernemingen waarmee in de loop van het jaar contact is opgenomen, tenzij de uitgevende instelling anoniem wenst te blijven. De details van de afspraken worden niet openbaar gemaakt.

Wanneer opnames van groepsgesprekken worden gemaakt, zullen de vertegenwoordigers van Candriam aan het begin van het gesprek vermelden dat het gesprek wordt opgenomen om aantekeningen te maken.

⁵ Disclaimer: *Als investeerder wil Candriam geen insider worden. Hoewel wij de onderwerpen die wij bespreken van belang achten voor de prestaties van de onderneming op lange termijn, gaan wij ervan uit dat, tenzij anders vermeld, geen "materiële niet-openbare informatie" aan ons wordt bekendgemaakt.*

- Informatie uitwisselen met andere beleggers / vermogensbeheerders

In het kader van een samenwerkingsverband, of binnen specifieke werkgroepen die deel uitmaken van brancheorganisaties, kunnen wij van gedachten wisselen met andere beleggers en vermogensbeheerders.

De uitwisselingen moeten gericht zijn op het bevorderen van de doelstellingen van onze samenwerking, en de verzamelde informatie mag niet worden gebruikt voor andere doeleinden dan de doelstellingen van het initiatief of de werkgroep.

Bovendien zullen wij de mening en voorspellingen van onze ESG- en fundamentele analisten / fondsbeheerders over deze deelneming niet delen.

Evenmin zullen wij de omvang van onze aandelen- of kredietpositie in een specifieke emittent bekendmaken aan andere beleggers. Eén uitzondering echter: wanneer wij samen met andere beleggers een aandeelhoudersresolutie indienen, kunnen wij het niveau van onze deelnemingen met hen delen om na te gaan of de noodzakelijke drempel voor de indiening is bereikt.

Acteren in Concert

Hier verwijzen wij meer specifiek naar de gevolgen van Richtlijn 2004/25/EG betreffende het openbaar overnamebod voor onze activiteiten en hoe wij voorkomen dat Candriam wordt beschouwd als handelend in overleg met andere beleggers.

De bovengenoemde richtlijn definieert "in onderling overleg handelende personen" als volgt:

"Natuurlijke of rechtspersonen die met de bieder of de doelvennootschap samenwerken op grond van een uitdrukkelijke of stilzwijgende, mondelinge of schriftelijke overeenkomst die ertoe strekt de zeggenschap over de doelvennootschap te verkrijgen of het welslagen van het bod te dwarsbomen."

In een speciaal verslag van 2012⁶ heeft de Europese Commissie een verduidelijking van dit concept van "in onderling overleg handelen" op EU-niveau voorgesteld om beleggers in staat te stellen samen te werken met het oog op de uitoefening van goed ondernemingsbestuur, maar zonder ernaar te streven zeggenschap te verwerven of uit te oefenen⁵ over de ondernemingen waarin zij hebben geïnvesteerd.

Zoals gedefinieerd door de *Europese Autoriteit voor effecten en markten* (ESMA) in haar openbare verklaring van 2014⁷, kan samenwerking bestaan uit het samen bespreken van kwesties die bij de raad van bestuur aan de orde kunnen worden gesteld⁶, het maken van opmerkingen bij de raad van bestuur over die kwesties, of het samen indienen van of stemmen over een bepaalde resolutie. De kwesties waarbij de aandeelhouders zouden kunnen samenwerken zijn onder meer: commerciële aangelegenheden (zoals bepaalde overnames of afstotingen, dividendbeleid of financiële structurering); aangelegenheden in verband met het beheer van de onderneming (zoals de samenstelling van de raad van bestuur of de beloning van bestuurders); of aangelegenheden in verband met maatschappelijk verantwoord ondernemen (zoals het milieubeleid of de naleving van erkende normen of gedragscodes). In dat verband heeft de EAEM een "witte lijst" opgesteld van bepaalde activiteiten die aandeelhouders met het oog op een goede corporate governance zouden kunnen ontplooiën (maar zonder ernaar te streven zeggenschap over de onderneming te verwerven of uit te oefenen).

Wij verwijzen systematisch naar deze witte lijst van activiteiten voor onze engagementsactiviteiten, om ervoor te zorgen dat betrokken samenwerking op zich niet zal leiden tot de conclusie dat wij in overleg handelen.

⁶ COM(2012)347, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0347:FIN:EN:PDF>

⁷ ESMA/2014/677-REV, https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma2014-677-rev_public_statement_concerning_shareholder_cooperation_and_acting_in_concert.pdf

J. . rapportering

In overeenstemming met het 6e PRI-principe verbinden wij ons ertoe regelmatig verslag uit te brengen over onze engagementsactiviteiten en -vorderingen, zowel intern als extern.

I. Interne bekendmaking en hefboomwerking

Zowel het Globaal Strategisch Comité als het Uitvoerend Comité van Candriam worden regelmatig geïnformeerd over de engagementsactiviteiten en de resultaten ervan.

Daarnaast zorgt het ESG Research & Investment-team ervoor dat er intern communicatiekanalen bestaan om updates te geven over nieuwe initiatieven voor samenwerking en over de resultaten van de samenwerking, indien relevant voor de beleggingsteams.

Afhankelijk van het geval kunnen verschillende kanalen worden gebruikt (die elkaar niet uitsluiten):

- verslagen van sectorale comités, waarin melding wordt gemaakt van de dialogen die tijdens de sectorale evaluaties hebben plaatsgevonden
- ESG-monitoring en ESG-waarschuwingen
- ESG-integratie of activaspecifieke comités bestaande uit ESG- en beleggingsspecialisten
- Jaarlijkse beoordelingen van de betrokkenheid en de volmacht gepubliceerd op het Candriam-intranet
- Informele dialoog tussen het ESG Research & Investment team en de portefeuillebeheerders.

Het idee is verslag uit te brengen over bestaande engagementen en partijen in relaties met ondernemingen ertoe aan te zetten de kwaliteit van de uitwisseling over ESG-onderwerpen te verbeteren.

II. Externe bekendmaking en hefboomwerking

Onze belangrijkste externe communicatie verloopt via onze corporate website en persberichten voor onze jaarlijkse proxy en engagementoverzichten. In de loop van het jaar worden ook tweets verstuurd over samenwerkingsinitiatieven waaraan wij deelnemen. Op onze website worden ook regelmatig case studies en onderzoekspapers gepubliceerd.

Presentaties buiten onze contractuele relaties met klanten om zijn ook gelegenheden om onze ervaring en de resultaten van onze betrokkenheid te delen.

Voor open fondsen van Candriam wordt de lijst van AVA's waaraan het fonds deelneemt, gepubliceerd in de jaar-/semi-jaarverslagen. Details van alle uitgebrachte stemmen op basis van het Candriam-beleid zijn te vinden op de website van Candriam.

Ons stembereik en andere informatie over onze stembenadering, met inbegrip van de redenen waarom Candriam ervoor kan kiezen om niet te stemmen, worden gedetailleerd beschreven in ons stembeleid en/of op onze site en/of in de respectieve jaarverslagen van onze open fondsen.

In overeenstemming met de specifieke voorwaarden van de contractuele overeenkomst tussen de partijen, profiteren de cliënten van Candriam van regelmatige updates van hun portefeuille en daarmee samenhangende analyses, gezien vanuit het perspectief van engagement.

Zij ontvangen met name speciale verslagen met:

- Details van nieuwe samenwerkingsinitiatieven die Candriam heeft ondertekend, met een uitnodiging om mee te doen;
- Updates en resultaten van ondertekende samenwerkingsinitiatieven;

- De reeks engagementprioriteiten die voor hun portefeuille zijn vastgesteld (indien aangepast aan hun eigen specifieke belangen), met bijbehorende engagementdoelstellingen;
- Lijst van individuele verbintenissen tijdens de betrokken verslagperiode, met hun status (voorbereid/initieel/lopend/gesloten), de daarmee verband houdende resultaten op hun portefeuille en de gevolgen voor de subsidiabiliteit van de uitgevende instelling.

Indien relevant, ontvangen zij ook:

- De details van de stemmen (proxy voting) voor hun portefeuille met de bijbehorende motivering voor besluiten over management en aandeelhoudersresoluties;
- Onze jaarlijkse proxy en engagement beoordelingen.

Alle bijeenkomsten met klanten worden ook beschouwd als een gelegenheid om feedback te krijgen op onze engagementstrategie en verslaglegging, en Candriam moedigt alle feedback aan om haar aanpak te verbeteren.

Over Candriam

Candriam is een Europese multi-specialistische vermogensbeheerder met een staat van dienst van 20 jaar. Candriam beheert eind juni 2020 met een team van meer dan 500 professionals ongeveer 128 miljard euro aan activa onder beheer⁸. Zij beheert kantoren in Luxemburg, Brussel, Parijs en Londen en heeft vertegenwoordigers van klanten in meer dan 20 landen in continentaal Europa, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en het Midden-Oosten. Candriam biedt investeringsoplossingen op verschillende belangrijke gebieden: obligaties, aandelen, strategieën voor absolute prestaties en activaspreiding. Candriam is ook een pionier en leider in duurzame beleggingen met, sinds 1996, een breed en innovatief aanbod dat al haar activaklassen bestrijkt.

Candriam is een New York Life Company. New York Life Investments⁹ behoort tot de grootste vermogensbeheerders ter wereld¹⁰.

Candriam staat voor "Overtuiging en Verantwoordelijkheid in Vermogensbeheer": Op overtuiging gebaseerde beleggingsbeslissingen en een gevoel van verantwoordelijkheid voor onze cliënten beïnvloeden alles wat wij doen. Ons Sustainable & Responsible Investing (SRI)-onderzoeksteam is een van de grootste op het Europese vasteland, waardoor wij een breed scala aan SRI-strategieën kunnen aanbieden in verschillende geografische regio's en activaklassen (aandelen, vastrentende waarden en assetallocatie).

⁸ Vanaf 30 juni 2020. Activa onder beheer (AUM) omvatten activa die niet vallen onder de definitie van "regulatory AUM" van de U.S. Securities and Exchange Commission in Form ADV, Part 1A.

⁹ New York Life Investments is een dienstmerk dat wordt gebruikt door New York Life Investment Management Holdings LLC en haar dochteronderneming New York Life Investment Management LLC. New York Life Investment Management LLC is een volledige indirecte dochteronderneming van New York Life Insurance Company.

¹⁰ Bron: New York Life Investments staat binnen *Pensions & Investments*, 28 mei 2018 op de 30e plaats van 's werelds grootste geldbeheerders. De ranglijsten zijn gebaseerd op het totale wereldwijde institutionele vermogen onder beheer voor eind 2017. De activa van New York Life Investments omvatten de activa van aangesloten beleggingsadviseurs.

DISCLAIMER

Dit document wordt louter ter informatie verstrekt. Het vormt geen aanbod tot aan- of verkoop van financiële instrumenten en houdt geen beleggingsadvies in. Het bevestigt ook geen enkele vorm van transactie, tenzij dit uitdrukkelijk werd overeengekomen. Hoewel Candriam de gegevens en bronnen in dit document zorgvuldig selecteert, kunnen fouten of omissies niet a priori worden uitgesloten. Candriam kan niet aansprakelijk worden gesteld voor directe of indirecte schade als gevolg van het gebruik van dit document. De intellectuele eigendomsrechten van Candriam moeten te allen tijde worden gerespecteerd, de inhoud van dit document mag niet worden gereproduceerd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Disclaimer: In het verleden behaalde resultaten van een bepaald financieel instrument of een bepaalde financiële index of een beleggingsdienst, of simulaties van in het verleden behaalde resultaten, of voorspellingen van toekomstige resultaten zijn geen betrouwbare indicatoren voor toekomstige resultaten. De bruto prestaties kunnen worden beïnvloed door commissies, honoraria en andere kosten. Prestaties uitgedrukt in een andere valuta dan die van het land van verblijf van de belegger zijn onderhevig aan wisselkoersschommelingen, met een negatief of positief effect op de winsten. Indien in dit document naar een specifieke fiscale behandeling wordt verwezen, hangt deze informatie af van de individuele situatie van elke belegger en kan zij veranderen.

